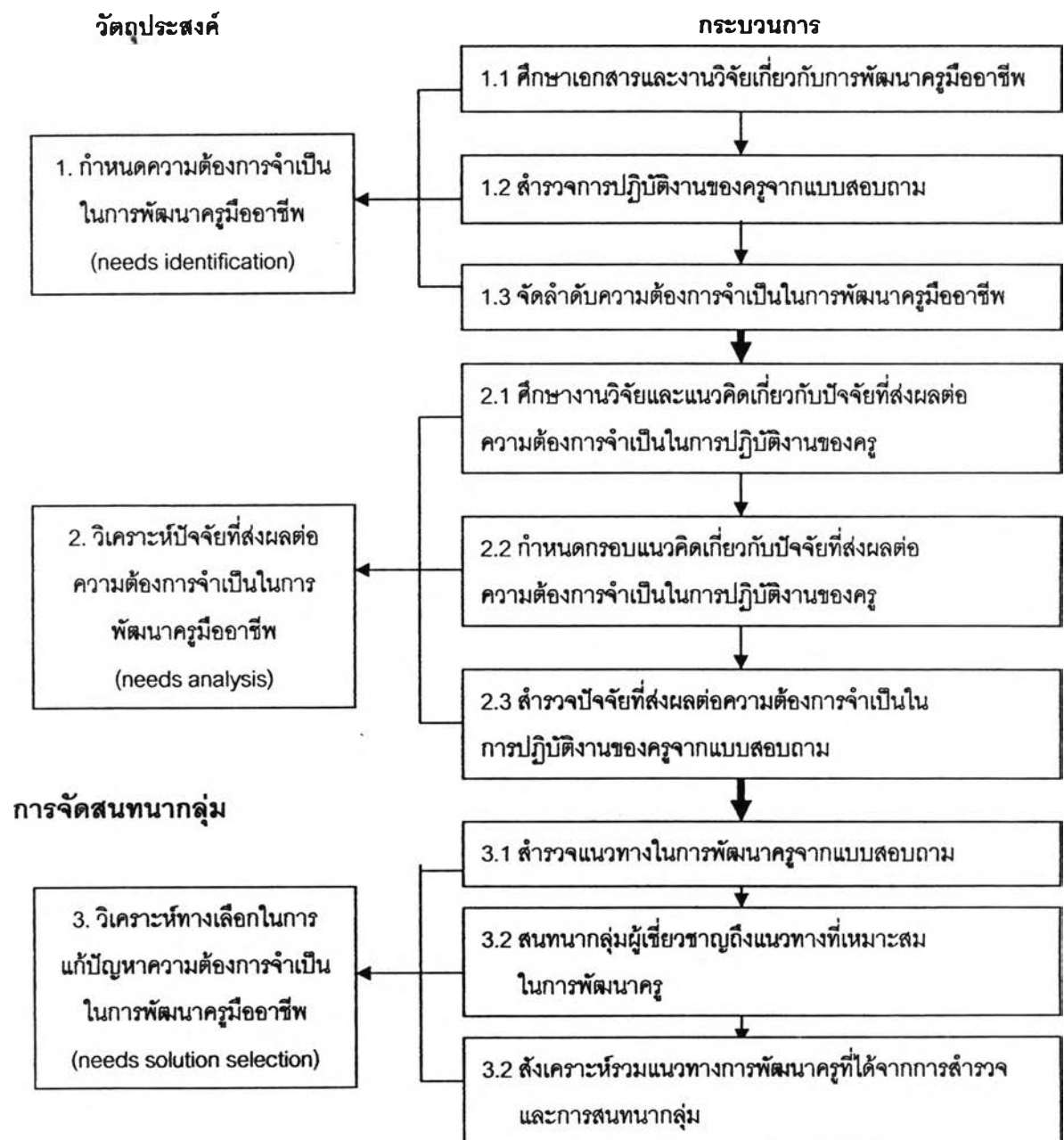

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย โดยใช้การประเมินความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์ (complete needs assessment) ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดความต้องการจำเป็น (needs identification) เกี่ยวกับการพัฒนาครูมืออาชีพ การวิเคราะห์ปัจจัยสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็น (needs analysis) เพื่อศึกษาสาเหตุที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครู และการวิเคราะห์ทางเลือกในการแก้ปัญหาความต้องการจำเป็น (needs solution) ที่ช่วยในการพัฒนาครูมืออาชีพ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจและการจัดสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 3.1 ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเชิงสำรวจ

การศึกษาเชิงปริมาณเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูมืออาชีพโดยทำการสำรวจการปฏิบัติงานของครูแล้วนำมาจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูมืออาชีพ และเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูมืออาชีพ โดยผู้วิจัยได้ทำการสำรวจสาเหตุที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครูมืออาชีพโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการวิจัย คือ ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากทม. จำนวนทั้งสิ้น 12,254 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ ครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษากทม. จำนวน 600 คน ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967) และผู้วิจัยทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยมีวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างและขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่

$$\text{สูตรคำนวณ } n = N / (1 + Ne^2)$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดระดับความคลาดเคลื่อนที่ระดับ .05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 387 คน เพื่อความแกร่งของงานวิจัยครั้งนี้จึงใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 600 คน

ขั้นที่ 2 สุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษากทม. เขตพื้นที่การศึกษาระดับ 20 โรงเรียน โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

2. สุ่มตัวอย่างครุมาโรงเรียนละ 10 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 600 คน

ตารางที่ 3.1 รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จำนวน 3 เขต		
เขต 1	เขต 2	เขต 3
1. โรงเรียนสายน้ำทิพย์	1. โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	1. โรงเรียนปัญญาวรคุณ
2. โรงเรียนโยธินบูรณะ	2. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม	2. โรงเรียนศึกษานารี
3. โรงเรียนยานนาวาศิวพิทยาคม	3. โรงเรียนสีกัน (วัดมนานันท์อุปถัมภ์)	3. โรงเรียนชินโรสวิทยาลัย
4. โรงเรียนวชิรธรรมสาริต	4. โรงเรียนรัตนโกสินทร์สมโภชบางเขน	4. โรงเรียนวัดรางบัว
5. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย	5. โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา	5. โรงเรียนทวีธาภิเศก
6. โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย	6. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย	6. โรงเรียนราชวินิตประดุมบางแค
7. โรงเรียนมหาวิภาวดี	7. โรงเรียนหอวัง	7. โรงเรียนไทยฉิมพลีพิทยาคม
8. โรงเรียนอนุบาลวัดปรีณายก	8. โรงเรียนสารวิทยา	8. โรงเรียนวัดนวลนรดิศ
9. โรงเรียนวัดสุทธวราราม	9. โรงเรียนราชวินิตบางเขน	9. โรงเรียนจันทร์ประดิษฐาราม วิทยาลัย
10. โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์	10. โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง	10. โรงเรียนวัดนาคปรก
11. โรงเรียนราชวินิต (มัธยม)	11. โรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก	11. โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม
12. โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์	12. โรงเรียนบางกะปิ	12. โรงเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่ง ประเทศไทย
13. โรงเรียนวัดพลับพลาชัย	13. โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ	13. โรงเรียนวัดหงส์รัตนาราม
14. โรงเรียนวัดชัยชนะสงคราม	14. โรงเรียนพรตพิทยพยัต	14. โรงเรียนวัดสังข์กระจาย
15. โรงเรียนสิริรัตนาร	15. โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่มเกล้า	15. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
16. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย	16. โรงเรียนพิบูลอุปถัมภ์	16. โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน
17. โรงเรียนวัดโสมนัส	17. โรงเรียนวัดอุทัยอาราม	17. โรงเรียนมัธยมวัดนายโรง
18. โรงเรียนเจ้าพระยาพิทยาคม	18. โรงเรียนวัดมหาบุศย์ (พิทักษ์ดาวคุณ)	18. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
19. โรงเรียนมัธยมวัดกะสันพิทยา	19. โรงเรียนบ้านหนองบอน	19. โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาลัย
20. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง	20. โรงเรียนวัดใหม่ช่องลม	20. โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นแบบสมบูรณ์เพื่อพัฒนาครูมืออาชีพ ซึ่งแบบสอบถามนี้จะใช้วัดความต้องการจำเป็นของการพัฒนาครูมืออาชีพ ทั้ง 4 ด้าน คือ 1) ด้านการวางแผนและการเตรียมการสอน 2) ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมในห้องเรียน 3) ด้านการจัดการเรียนการสอน 4) ด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) และแบบเติมคำ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูมืออาชีพ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูมืออาชีพ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับโดยเนื้อหาของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ด้าน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูมืออาชีพ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านภูมิหลัง ด้านตัวครู ด้านสภาพแวดล้อม มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยข้อคำถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. นิยามปฏิบัติการสำหรับตัวแปรในการวิจัย

ความสามารถในการปฏิบัติงานของครูมืออาชีพ หมายถึง ระดับการปฏิบัติงานตามเกณฑ์การปฏิบัติงานแบบมืออาชีพของครู ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการวางแผนและการเตรียมการสอน ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน ความสามารถในการปฏิบัติงานด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ ซึ่งวัดเป็นคะแนนโดยการให้รายงานสภาพของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ความสามารถด้านการวางแผนและการเตรียมการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้ความสามารถเกี่ยวกับความรู้ในเนื้อหาวิชาและวิชาครู ความรู้เกี่ยวกับนักเรียน

การกำหนดเป้าหมายในการสอน/แผนการสอน ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ การออกแบบการเรียนการสอน และการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาผู้เรียนเต็มศักยภาพ วัดเป็นคะแนนโดยการให้รายงานสภาพของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

ความสามารถด้านการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงถึงการสร้างบรรยากาศและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและผู้เรียน การสร้างวัฒนธรรมในการเรียนรู้ การจัดระเบียบการปฏิบัติในห้องเรียน และการจัดหาอุปกรณ์และดูแลความปลอดภัยในห้องเรียน วัดเป็นคะแนนโดยการให้รายงานสภาพของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

ความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงถึง การสื่อสารที่ชัดเจนและถูกต้อง การใช้คำถามและเทคนิคในการอภิปราย การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การติดตามพฤติกรรมและให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียน การปรับปรุงบทเรียนและการตอบสนองต่อผู้เรียน วัดเป็นคะแนนโดยการให้รายงานสภาพของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

ด้านความรับผิดชอบในวิชาชีพ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่แสดงถึงการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองนักเรียน การสนับสนุนหรือมีส่วนช่วยเหลือโรงเรียนและท้องถิ่นการเผยแพร่และพัฒนาวิชาชีพ การแสดงความเป็นมืออาชีพ วัดเป็นคะแนนโดยการให้รายงานสภาพของตนเองในแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ

2. กำหนดรูปแบบและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยกำหนดรูปแบบโครงสร้างของแบบสอบถามในการปฏิบัติงานของครู ตามโครงสร้างการปฏิบัติงานแบบมืออาชีพของครู ของ Beerens (2000) ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 โครงสร้างเนื้อหาและน้ำหนักความสำคัญในการปฏิบัติงานของครूमืออาชีพ

เนื้อหา	น้ำหนัก (ร้อยละ)	จำนวน (ข้อ)	ข้อ
1.การวางแผนและการเตรียมการสอน	35	13	1-13
2.การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน	20	8	14-21
3.การจัดการเรียนการสอน	25	10	22-31
4.ความรับผิดชอบในวิชาชีพ	20	9	32-40
รวม	100	40	1-40

3. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความครอบคลุมโครงสร้างของเนื้อหา ความเหมาะสมเกี่ยวกับปริมาณข้อคำถาม ความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และการใช้ภาษาโดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1. นักวิชาการสาขาการวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี
2. ผู้อำนวยการโรงเรียนที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี
3. ศึกษานิเทศก์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 ปี

การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ใช้ดัชนี IOC (Item Objective Congruence) โดยมีการกำหนดเงื่อนไขให้ผู้เชี่ยวชาญตัดสินอย่างเป็นระบบ โดยมีลักษณะการให้คะแนน คือ

คะแนน (+1) หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

คะแนน (0) หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

คะแนน (-1) หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่ต้องการวัด

โดยผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ในการตัดสินความตรงเชิงเนื้อหา คือ ค่าดัชนี IOC ต้องมากกว่า .5 จึงจะถือว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับโครงสร้างและนิยามที่ต้องการวัด (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2544) ผู้วิจัยได้นำผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มาคำนวณค่า IOC เป็นรายข้อ และคัดเลือกข้อรายการที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ผลการพิจารณาพบว่า ไม่มีข้อรายการใดที่มีค่าดัชนี IOC ต่ำกว่า 0.5 จากนั้นผู้วิจัยได้ปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผ่านความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา รายละเอียดแสดงดังตารางที่ 3.3 และตารางที่ 3.4

ตารางที่ 3.3 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดความสามารถในการปฏิบัติงานของครูมืออาชีพ

ข้อรายการ	IOC
1. การเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชา/สาระการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน	0.6
2. การวางแผนการสอน/เตรียมการสอนที่สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา	1
3. ศึกษาคุณลักษณะของผู้เรียนเพื่อกำหนดวิธีการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนในแต่ละช่วงอายุ	0.8
4. การวางแผนการสอน/เตรียมการสอนโดยออกแบบให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด/การทำงานกลุ่ม	0.8
5. วางแผนกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้อย่างชัดเจน	0.6
6. วางแผนกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นรายบุคคล/รายกลุ่ม	1
7. สืบค้นข้อมูลและแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมจากชุมชนและท้องถิ่น	0.8
8. การค้นคว้าเอกสาร/ตำราประกอบเพิ่มเติมในการเตรียมการสอน	1
9. กำหนดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้	1
10. วางแผนการใช้สื่อ/วัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง	0.8

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ข้อรายการ	IOC
11.การวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เวลา และสภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน	1
12.การกำหนดเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจนและใช้กระบวนการประเมินที่หลากหลาย	0.8
14.การจัดมุมการเรียนรู้ในห้องเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างสนุกสนาน	0.6
15.การร่วมกันจัดป้ายนิเทศและมุมการเรียนรู้ภายในห้องเรียน	0.8
16.การให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างผู้เรียน	0.8
17.การนำผลงานของผู้เรียนมาจัดแสดงไว้ในห้องเรียน ทำให้ผู้เรียนได้วิพากษ์วิจารณ์ผลงานของตนเองและผู้อื่นอย่างภาคภูมิใจ	0.8
18.การจัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ การปฏิบัติตนในชั้นเรียน	0.8
19.การให้คำแนะนำเกี่ยวกับระเบียบการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในห้องเรียนแก่ผู้เรียนและผู้เรียนไม่เคยถูกตำหนิในเรื่องของการปฏิบัติตน	0.8
20.การให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของผู้เรียน โดยจัดห้องเรียนอย่างเป็นระเบียบและสวยงาม	1
21.การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์การเรียนและมุมการเรียนรู้ไว้ในห้องเรียนอย่างเพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน	1
22.การเลือกใช้คำที่ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อนทำให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น	1
23.การใช้ตัวอย่างประกอบการอธิบายบทเรียน เพื่อสื่อให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่ท่านสอน	1
24.การใช้คำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบและสามารถพูดหรือขยายความได้	1
25.การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและร่วมกันอภิปรายในหัวข้อเรื่องที่ท่านทำการสอนอยู่	1
26.การจัดกิจกรรมที่หลากหลายโดยใช้เนื้อหาสาระและวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาการเรียนการสอน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียน	0.8
27.การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับกิจกรรม เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคล/แต่ละกลุ่ม	1
28.เมื่อท่านตรวจงานของผู้เรียนแล้ว ท่านจะอธิบายถึงข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของผู้เรียนเป็นรายบุคคล/รายกลุ่ม	0.8
29.การสังเกตและติดตามพฤติกรรมกรรมการเรียนของผู้เรียนตลอดจนคอยแนะนำตักเตือน	1
30.การปรับเปลี่ยนวิธีสอนหากผู้เรียนไม่เข้าใจ	1
31.การพยายามสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนที่มีปัญหาในการเรียนให้สามารถทำกิจกรรมได้จนประสบผลสำเร็จ	1
32.การได้ปรึกษากับผู้ปกครองของผู้เรียนเมื่อผู้เรียนมีปัญหาทั้งด้านการเรียนหรือด้านความประพฤติ	1
33.การรายงานผลการเรียนของผู้เรียนให้ผู้ปกครองทราบ เพื่อให้ครูและผู้ปกครองร่วมกันพัฒนาผู้เรียน	1
34.การเป็นผู้ประสานความร่วมมือในการจัดทำกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	1
35.การเป็นตัวแทนของโรงเรียนในการเป็นวิทยากรให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน	0.8
36.การเป็นผู้แนะนำ ให้คำปรึกษาทั้งในด้านการทำงานและด้านอื่น ๆ แก่เพื่อนร่วมงาน	1
37.การได้นำผลของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของท่านมาจัดทำวิจัยในชั้นเรียน	1
38.การเผยแพร่ผลงานเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนแก่เพื่อนครู/หน่วยงานอื่นที่สนใจ เกี่ยวข้อง	1

ตารางที่ 3.3 (ต่อ)

ข้อรายการ	IOC
39.การมีส่วนร่วมคิด ร่วมวางแผนและร่วมตัดสินใจ งานของโรงเรียน/กลุ่มโรงเรียนของท่าน	1
40.การเป็นผู้แนะนำ ให้คำปรึกษาในด้านการเรียนและด้านอื่น ๆ แก่ผู้เรียน	1

ตารางที่ 3.4 ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่วัดปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูมืออาชีพ

ข้อรายการ	IOC
แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	
1.ท่านไม่มีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่ง หรือระดับที่สูงขึ้นหากท่านไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้	1
2.ท่านไม่ได้รับคำตอบแทนพิเศษเมื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนไปปฏิบัติงานในชุมชนหรือท้องถิ่น	1
3.ท่านไม่ได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน	0.8
4.ท่านไม่ได้รับรางวัลจากทางโรงเรียนเมื่อท่านมีผลงานทางวิชาการดีเด่นจนเป็นแบบอย่างให้แก่ครูท่านอื่น	1
ทัศนคติในการปฏิบัติงาน	
5.ท่านมีความรู้สึกว่าการเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่ประชาชนในชุมชนเป็นเรื่องยาก	0.8
6.ท่านมีความรู้สึกว่าการสอนโดยใช้เทคนิคที่หลากหลายและบูรณาการเข้ากันทุกวิชาเป็นเรื่องยาก	1
7.ท่านมีความรู้สึกว่าการอยู่ร่วมกันในห้องเรียนไม่จำเป็นต้องตั้งกฎเกณฑ์	1
8.ท่านมีความรู้สึกว่าการปฏิบัติงานไม่จำเป็นต้องหาแหล่งเรียนรู้เพิ่มเติมให้ผู้เรียน เนื่องจากเป็นหน้าที่ของผู้เรียน	0.6
ภาระงานของครู	
9.งานประจำของท่านมีมากจนทำให้ท่านไม่มีเวลาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เรียน	0.6
10.ท่านไม่ได้รับมอบหมายให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนในการเป็นวิทยากรให้ความรู้ เนื่องจากงานประจำมีมาก	1
11.ท่านไม่มีเวลาวางแผนการปฏิบัติงานเพื่อให้งานเป็นไปตามแผน	0.8
12.ท่านไม่สามารถอธิบายข้อบกพร่องของผู้เรียนได้ เนื่องจากปริมาณงานในความรับผิดชอบมีมาก	1
ชีวิตครอบครัว	
13.ท่านไม่ได้รับการสนับสนุนและการให้คำปรึกษาในการดูแลความปลอดภัยจากครอบครัว	1
14.เมื่อท่านมีปัญหาในการกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ท่านจะไม่สามารถรับคำปรึกษาจากครอบครัว	1
15.ครอบครัวของท่านไม่ค่อยเป็นกำลังใจให้ท่านในการปฏิบัติงานสอน	1
16.ครอบครัวของท่านไม่อำนวยความสะดวกในการเดินทางไปปฏิบัติงานในชุมชนและท้องถิ่น	0.6

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

ข้อรายการ	IOC
ความร่วมมือของบุคลากร	
17. ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่เพียงพอเพื่อให้ท่านใช้ในการปฏิบัติงาน	1
18. ผู้บริหารไม่เปิดโอกาสให้ท่านและเพื่อนครูได้ปรึกษาหารือ สนทนาและชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้	1
19. ผู้บริหารไม่รับฟังปัญหา ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านในการจัดบรรยากาศการเรียนรู้ในบริเวณโรงเรียน	1
20. เพื่อนครูไม่ให้ความช่วยเหลือท่านเมื่อมีปัญหาในการปฏิบัติงาน	1
21. ผู้เรียนไม่ให้ความร่วมมือกับท่านในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	0.8
22. ผู้ปกครองและชุมชนไม่ให้การสนับสนุนกิจกรรมที่ครูจัด	1
ระเบียบนโยบายและวัฒนธรรมองค์กร	
23. โรงเรียนมีบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ของท่าน	1
24. โรงเรียนไม่มีแนวนโยบายที่ชัดเจนในการกำหนดแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการสอนของครู	1
25. โรงเรียนไม่มีนโยบายในการให้ครูติดตามพฤติกรรมและให้ผลย้อนกลับแก่ผู้เรียน	0.8
26. โรงเรียนไม่สนับสนุนให้มีนโยบายเรื่องการจัดการสิ่งแวดล้อมในห้องเรียน	1
27. โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นในการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนและท้องถิ่น	1
28. โรงเรียนไม่สนับสนุนให้ครูทำกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากการสอน	1
29. โรงเรียนไม่มีนโยบายในการมอบรางวัลให้แก่บุคลากรที่มีการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงาน	1
30. โรงเรียนของท่านไม่มีการติดตามผลการปฏิบัติงานและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูทุกคนเพื่อใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	1

4. ทดลองใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น กับครูที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างจริงทุกประการ จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบภาษาและปัญหาในการตอบ เพื่อค้นหาจุดบกพร่อง จุดอ่อนของแบบสอบถามเพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไข ก่อนการใช้อย่างจริงจัง โดยตรวจสอบความถูกต้องของภาษาทั้งด้านความถูกต้อง ความชัดเจนและตรวจสอบความเที่ยงโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient)

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อคำถามแต่ละด้านมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.5591 ถึง 0.9175 แสดงว่าแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีคุณภาพในระดับสูงและมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับค่าความเที่ยงของแบบสอบถามแสดงในตารางที่ 3.5

ตารางที่ 3.5 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม

ตัวแปร	จำนวนข้อ	ค่าความเที่ยง
การปฏิบัติงานของครูมืออาชีพ	40	0.9385
- การวางแผนและการเตรียมการสอน	13	0.8988
- การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน	8	0.7217
- การจัดการเรียนการสอน	10	0.9127
- ความรับผิดชอบในวิชาชีพ	9	0.8370
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูมืออาชีพ	30	0.9295
ปัจจัยด้านตัวครู	16	0.8398
- แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	4	0.8659
- ทักษะคติในการปฏิบัติงาน	4	0.8842
- ภาระงานของครู	4	0.5591
- ชีวิตครอบครัว	4	0.9039
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	14	0.9395
- ความร่วมมือของบุคลากร	6	0.8794
- ระเบียบนโยบายและวัฒนธรรมองค์การ	8	0.9175

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษาถึงผู้บริหารโรงเรียน โดยนำแบบสอบถามส่งทางไปรษณีย์ในวันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551
2. ตรวจนับจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ในวันที่ 30 มีนาคม 2551 โดยพบว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมดจำนวน 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 58.33 จากจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 600 ฉบับ
3. ดำเนินการติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับกลับคืน โดยการติดต่อกับโรงเรียนทางโทรศัพท์ และรอผลอีก 13 วัน จนถึงวันที่ 12 เมษายน 2551 จึงสรุปจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา รวม 440 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 73.33
4. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลพบว่าแบบสอบถามทุกฉบับมีความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย ซึ่งมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

ใช้สถิติบรรยาย เพื่ออธิบายลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรม SPSS การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าความเบ้ (skewness) และค่าความโด่ง (kurtosis)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัย โดยแบ่งเป็น

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติงานของครู ในแต่ละด้านของการปฏิบัติงาน ด้วยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เป็นรายข้อและโดยภาพรวม ผู้วิจัยได้กำหนดการแปลผลระดับการปฏิบัติงานของครู โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.20 – 5.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 4.19 – 3.40 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างสูง

คะแนนเฉลี่ย 3.39 – 2.60 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 2.59 – 1.80 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ

คะแนนเฉลี่ย 1.79 – 1.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ

วิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการปฏิบัติงาน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

ส่วนที่ 2 การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครู โดยการกำหนดความแตกต่างระหว่างสภาพที่ครูเป็นอยู่กับสภาพที่ควรจะเป็น แล้วเรียงลำดับของผลต่างของคะแนนเฉลี่ยโดยใช้ดัชนี ($PNI_{Modified}$)

$$\text{จากสูตร } PNI_{\text{Modified}} = (I - D) / D$$

โดย I (Importance) หมายถึง ระดับความคาดหวังที่ต้องการให้เกิด
D (Degree of Success) หมายถึง ระดับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน

การวิจัยนี้กำหนดให้ระดับสภาพที่คาดหวังมีค่าเท่ากับ 5 ในทุกข้อรายการ การพิจารณาความต้องการจำเป็นจะพิจารณาจากค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{Modified}) โดยตั้งเกณฑ์การประเมินไว้ว่าค่าดัชนี (PNI_{Modified}) ที่มีค่า 0.3 ขึ้นไปถือเป็นความต้องการจำเป็น ส่วนการจัดลำดับความต้องการจำเป็นใช้การเรียงดัชนีจากมากไปน้อย ดัชนีที่มีค่ามากแปลว่ามีความต้องการจำเป็นสูงที่ต้องได้รับการพัฒนามากกว่าดัชนีที่มีค่าน้อย

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของครู ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าความเบ้ (skewness) ค่าความโด่ง (kurtosis) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในโมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูมืออาชีพในการปฏิบัติงาน โดยวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยโปรแกรม LISREL

ส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาครูเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน ด้วยค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (means) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าความเบ้ (skewness) ค่าความโด่ง (kurtosis) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในโมเดลแนวทางการพัฒนาครู โดยวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยโปรแกรม LISREL

ขั้นตอนที่ 2 การจัดสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจสาเหตุที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูโดยใช้แบบสอบถาม จากนั้นจึงทำการจัดสนทนากลุ่มโดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (focus group technique) ในการศึกษาแนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพในการปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาครูมืออาชีพในการปฏิบัติงานที่เหมาะสม โดยการสนทนากลุ่มซึ่งผู้วิจัยจัดสนทนากลุ่มกับผู้เชี่ยวชาญในเขตพื้นที่

การศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 8 ท่าน ในวันพุธที่ 13 สิงหาคม พ.ศ.2551 ตั้งเวลา 9.00 – 12.00 น. ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญและผู้บริหารสถานศึกษา มี 2 ข้อ ดังนี้

1) ศึกษานิเทศก์ผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในการพัฒนาครูมืออาชีพ มากกว่า 10 ปี จำนวน 1 ท่าน

2) ผู้บริหารสถานศึกษาผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ในการพัฒนาครูมืออาชีพ มากกว่า 10 ปี จำนวน 7 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม ได้แก่ แนวทางการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบกึ่งโครงสร้างประกอบด้วยประเด็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของครูมืออาชีพ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองในสนามวิจัยและอาจมีประเด็นอื่น เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้

การสร้างเครื่องมือ

แนวทางการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เป็นแบบกึ่งโครงสร้างประกอบด้วยประเด็นเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของครูมืออาชีพ โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองในสนามวิจัยและอาจมีประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ แนวคำถามมีดังนี้

3.1 แนวทางใดที่เหมาะสมในการพัฒนาครูมืออาชีพในการปฏิบัติงานด้านการวางแผนและการเตรียมการสอน

3.2 แนวทางใดที่เหมาะสมในการพัฒนาครูมืออาชีพในการปฏิบัติงานด้านการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน

3.3 แนวทางใดที่เหมาะสมในการพัฒนาครูมืออาชีพในการปฏิบัติงานด้านการจัดการเรียนการสอน

3.4 แนวทางใดที่เหมาะสมในการพัฒนาครูมืออาชีพให้มีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานในวิชาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการสนทนากลุ่มโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ถึงทางเลือกที่เหมาะสมในการพัฒนาครูมืออาชีพในการปฏิบัติงาน

หลังจากนั้นผู้วิจัยจะนำข้อมูลของแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของครู ที่ได้จากการวิเคราะห์เชิงปริมาณมาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการจัดสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ตามประเด็นที่กำหนดไว้